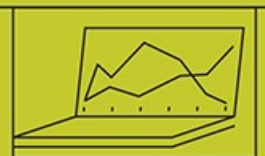
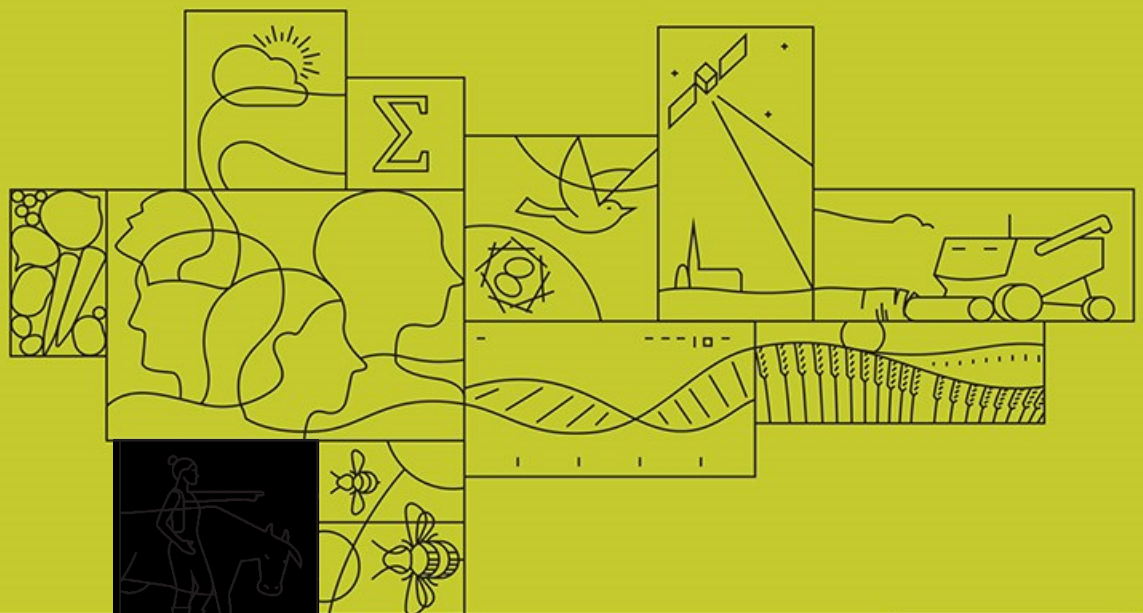

Teadmussiirde programm põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas. Riigihange nr 257107

Poolaasta aruanne juuli 2023

Maaelu Teadmuskus,
Mahepõllumajanduse Koostöökogu,
Eesti Toiduainetööstuse Liit,
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda,
Eesti Maaülikool.

Sissejuhatus

Teadmussiirde pikaajalise programmi põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas (edaspidi ÜhendPIP) eesmärgiks on olemasolevate teadmiste ja innovaatiliste lahenduste kohta teabe levitamine ning teadmussiirde tegevuste koordineerimine ja korraldamine. Maaeluministeriumi käskkirja kohaselt on lisaks teadmussiirde tegevuste elluviimisele projekti olulised osad

1. arvestamine sektori vajaduste ja strateegiliste suundadega (PÕKA, AKIS kontseptsioon jm);
2. erinevate teemavaldkondade tegevuste koondamine tervikuks,
3. innovatsioonikoostöö ning teadusprojektide tulemuste, nõustamisvõimaluste ja maaeluvõrgustiku tegevuste tutvustamine;
4. teabesalve arendamine ja täiendamine.

Riigihanke 257107 „Teadmussiirde pikaajaline programm põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas“ ehk ÜhendPIP-2 hankijaks ehk Tellijaks on Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet (edaspidi PRIA). Poolaasta aruande koostab Täitja, seda ei kinnitata programmi juhtkogus saadetakse tutvumiseks.

Sisukord

Sissejuhatus.....	2
Programmi töökorraldus.....	3
Aja- ja tegevuskava täitmise ülevaade	4
Valdkondade kokkuvõtted	5
Programmi tulemuslikkuse analüüs.....	7
Sihtrühma vajaduste kaardistamine	7
Organisatsioonide kaasamine.....	7
AKIS kontseptsiooni rakendamine	8
Ettepanekud tegevuste tellimiseks.....	9
Järgmise perioodi tegevused.....	9
Tagasiside Tellijale	11
Lisa 1: Kogude koosseisud.....	13

Programmi töökorraldus

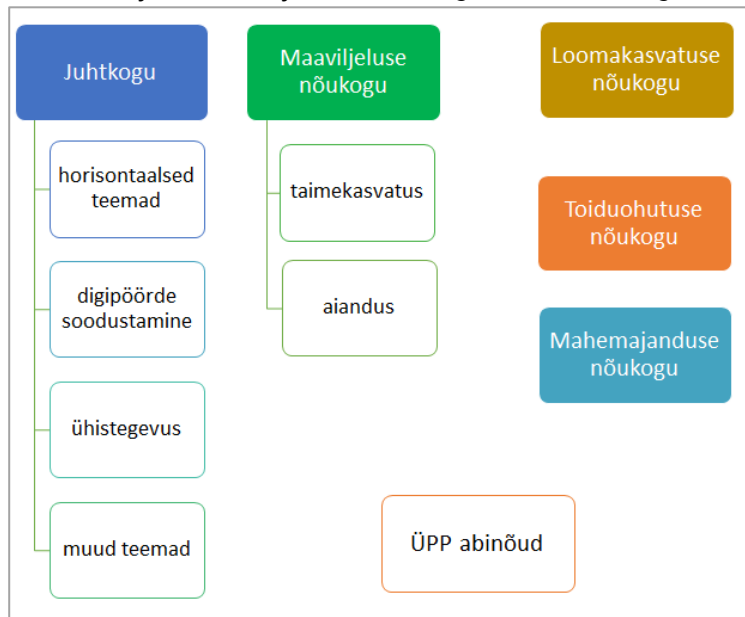
Riigihanke ühistäitjad on **Eesti Maaülikool** (edaspidi EMÜ), **Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda** (edaspidi EPKK), **Eesti Toiduainetööstuse Liit** (edaspidi Toiduliit), **Mahepõllumajanduse Koostöökogu** (edaspidi Mahekogu) ja **Maaelu Teadmuskus** (edaspidi METK).

Hanke ühistäitjad on tellimuses esitatud tegevuste elluviimise omavahel jaotanud: iga täitja vastutab enda elluviidavate tegevuste planeerimise ja nõuetekohase läbiviimise eest. Teemavaldkonnad ei ole ühistäitjate vahel ära jaotatud ning **projekti korralduse eest vastutab METK**. Ühistäitjate kontaktisikute vahel toimuvad operatiivsed kohtumised, samuti toimuvad ühistäitjate organisatsioonide vahelised üldkoosolekud.

ÜhendPIP-2 laiapõhjalisuse tõttu on programmil mitu otsustuskogu: juhtkogu ja 4 valdkondlikku nõukogu (vt joonis 1). Põllumajanduspoliitika abinõude tegevuste teemad esitab Hankija, välistades selles teemavaldkonnas nõukogu vajaduse. Juhtkogu ja nõukogude koosseisud kinnitati METK direktori käskkirjaga (vt lisa 1). Liikmed on määratud valdavalt organisatsioonide põhiselt, st vajadusel saab koosolekust osa võtta mitu esindajat, kes jagavad ühte häält.

Teemavaldkondade jaotus tegevuste otsustamisel on järgmine:

- ühistegevuse, digipöörde ning horisontaalsete ja muude vajalike teemadega seonduvate tegevuste vajadused arutatakse läbi programmi **juhtkogu**,
- **maaviljeluse** nõukogusse tuuakse taimekasvatuse ja aianduse teemavaldkondade tegevuste vajadused,
- **loomakasvatuse** nõukogus tuleb lahendada kõigi põllumajandusloomade liikide teabevajaduste küsimused,
- **mahemajanduse** nõukogu käsitleb hanke tehnilises kirjelduses käsitletud mahepõllumajanduse teemasid,
- **toiduohutuse** nõukogus käsitletavateks teemadeks on nii toiduohutuse küsimused kui ka laiem vaade toidusüsteemile.

Joonis 1. ÜhendPIP-2 teemade jaotus nõukogudes ja juhtkogu.

Selline tegevuste jaotamine teemavaldkondadeks on siiski tinglik. Näitena saab tuua digitaliseerimise, mis on ilma taime- või loomakasvatuse kontekstita eraldiseisvana ettevõtjatele vähe kasulik. Sihtgruppidele ei ole vahet, millise teemavaldkonnast tegevus korraldatud saab. Näideteks kasvõi konverentsid „Terve loom ja tervislik toit“ või „Mullapäev“.

Programmi tegevused on avaldatud teemalehel <https://www.pikk.ee/valdkonnad/teadmussiirde-pikaajalised-programmid/uhendpip/>.

Aja- ja tegevuskava täitmise ülevaade

Raamleping ÜhendPIP-2 kohta sõlmiti 21. veebruaril 2023, hankeleping allkirjastati 30. mail 2023.

Hanke kohaselt toimub raamlepingu 257107 täitmine maksimaalselt kuni 30. juunini 2025. Täitja hinnangul on programmi eelarve nii piiratud, et enamus tegevusi viiakse hanke raames ellu 2023. ja 2024. aastal.

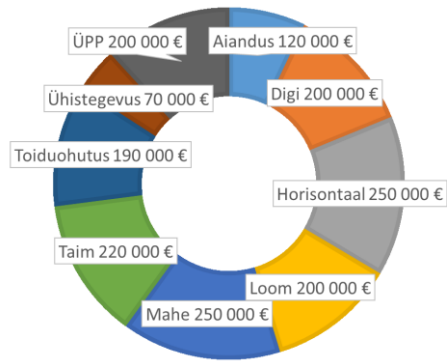
**ÜhendPIP-2 tellimus
vormistati 30. mail 2023.**

Ehkki vastavalt hanke tingimustele esitas Konsortsium pakkumusega koos ettepaneku tellimuse kohta esimese Hankelepingu jaoks 2023. aasta kohta, korraldasime Tellija nõudmisel ka tegevuste nimekirja üle kinnitamiseks juhtkogu ja nõukogude ühiskoosoleku.

Ühiskoosolek toimus 11. mail 2023 veebis, koos vaadati üle programmi eesmärgid ja põhimõtted ning kinnitati nõukogude esimehed. Lisaks kohustuslikele koosolekutele on kavas korraldada kokusaamine mitteametlikumas vormis, et programmi tegemised-eesmärgistamine sisuliselt läbi rääkida. Järgmise aasta tegevuste plaani kinnitamiseks tulevad ametlikud koosolekud novembrikuus.

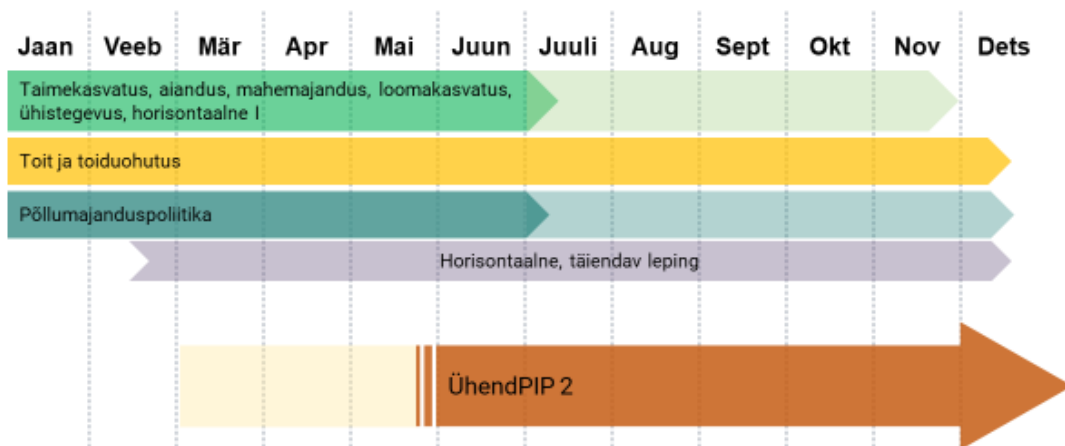
Programmi eelarve (kuni 1,7 miljonit eurot) jaotati valdkondade vahel lähtudes varasemast kogemusest, varasema PIP projekti olemasolust kui valdkonna tulevikuväljavaadetest (joonis 2).

Joonis 2. ÜhendPIP-2 eelarve jaotus.

Nimelt on 2023. aastal on käimas ka senine ÜhendPIP (nn esimene etapp, joonis 3) ning kava kahe programmi peale on mahukas.

Joonis 3. ÜhendPIP-1 ja ÜhendPIP-2 tegevuste järgnevus.

Juhtkogu ja nõukogude ühiskoosolekul 11.05.2023 vaadati läbi tellitavate tegevuste nimekirjad ning põhjalikumalt arutati ÜhendPIP-2 terviklikku toimimist. Ootused programmile on suuremad kui vaid üksiktegevuste korraldamine – eeldatakse põhimõttelist mõttelaadi muutust.

Olulised teemad (keskkond, töötervishoid, ühistegevus, juhtimine jm) on eraldiseisvatena vähepopulaarsed ning vajavad nii läbivat käsitlemist pea kõigis tegevustes kui ka kombineerimist mh massiteabevahenditega. Tähelepanu on vaja pöörata mitte ainult teabe edastamisele (välislektorite kaasamine; baasteadmised või innovaatilised lahendused), vaid ka sellele, kuidas tegevused mõjutavad ettevõtete toimimist (mõju tootmispraktikatele ja lisandväärtusele või keskkonnahoidlikkusele), oskuseid koos töötada (üksikpäevadel on vähem mõju kui õppereisidel), tagasiside arvestamist (teadvustamata teabevajadus) ja korraldajate tegevusprintsipe (veebis või praktilises keskkonnas). Tellimuse koostamisel tuleb pöörata suuremat tähelepanu tellitavatele formaatidele - kas tellida n.ö kallimaid või odavamaid formaate; milline on kasusaajate hulk vs tegevuse maksumus. "Huvi" ei pruugi olla parim alus formaadi valikuks.

Hädavahalik on, et programmi elluviimise meetodiline pool saaks piisavalt mehitatud. Ainult nii saame programmi juhtimise, hindamise ja seire võimalikult kasulikuks. Kompetentne meeskond on kogu AKISE (põllu- ja maamajandusliku teadmiste ning innovatsiooni süsteemi) õnnestumise võtmekoht!

Kalendriaasta hankeleping allkirjastati vaid kuu enne aruandeperioodi lõppu, valdavalt on toimunud tegevuste ettevalmistamised ning ellu viidi vaid üksikud tegevused.

Tabel 1. Ülevaade ÜhendPIP-2 elluviidud tegevustest

Valdkond	Tellitud ühik	Teema	Kogus, märkmed
Aiandus	Lõpetatud tegevusi raporteerida ei ole		
Digipööre	Lõpetatud tegevusi raporteerida ei ole		
Horisontaalne	Artikkel ja taskuhääling	Maaettevõtlusega alustamine: võimalused ja väljakutsed	3+3 tk
Loomakasvatus	Lõpetatud tegevusi raporteerida ei ole		
Mahemajandus	Lõpetatud tegevusi raporteerida ei ole		
Põllumajanduspoliitika	Lõpetatud tegevusi raporteerida ei ole		
Taimikasvatus	Lõpetatud tegevusi raporteerida ei ole		
Toiduohutus	Lõpetatud tegevusi raporteerida ei ole		
Ühistegevus	Lõpetatud tegevusi raporteerida ei ole		

2023. aastale kavandatud ja ellu viidud tegevuste loetelu on leitav veebis www.pikk.ee.

Valdkondade kokkuvõtte

Aianduse valdkonnas esimesel poolaastal ÜhendPIP-2 raames ei lõpetatud ühegi tegevuse korraldamist, alustati ettevalmistustega esitluste jaoks (vaarikaistanduse hooldus jmt).

Digipöörde valdkonnas esimesel poolaastal ÜhendPIP-2 raames ei lõpetatud ühegi tegevuse korraldamist. Taimekaitse monitooringusüsteemi veebirakendus on jätkuvalt kättesaadav nii veebi pikk.ee, METK kodulehe kaudu kui ka aadressil <http://tase.etki.ee>. Taimekaitse monitooringusüsteemi ehk „taimekahjustajate hoiatus- ja prognoosisüsteemi“ rakendatakse senistes veebikeskkondades kuni suurandmete süsteemi kohta otsuste tegemiseni.

Horisontaalses valdkonnas koostati ja avaldati 3+3 taskuhäälingut/artiklit, ning alustati teise poolaasta tegevuste planeerimisega.

Hankes kavandatud elektroonilise infokeskkonna ehk teabesalvena arendatakse veebilehte www.pikk.ee (ja alamdomeeni teabesalv.pikk.ee). Veebilehtede www.pikk.ee ning www.toiduteave.ee haldamise ülesanne anti ühest raamlepingust teise üle. Mõeldes Maavärava kontseptsioonile hoitakse programmi raames veebilehti ajakohasena ja täiendatakse kasutajasõbralikkust.

Teabeseeria: taskuhäälingud, artiklid

Valmis 3 taskuhäälingut ning 3 häälingu teemalist artiklit seeriast Maamajandusega alustamine: võimalused ja väljakutsed. Tegevuse korraldaja konsortsiumis METK, elluvija Kajakool OÜ.

Jätkati varasemalt valminud häälingute-artiklite stiili ning valmisid järgmised:

- Õunakasvatus: Triinu Schneideri kogemuslugu
- Lihatöötlemine: Allika talu Argo Allikmetsa kogemuslugu
- Sparglikasvatus: Erto talu Margo Mansbergi kogemuslugu.

Teabeseeria eesmärk oli kirjeldada maaettevõtlusega alustajatele tegevusega kaasnevaid võimalusi, aga ka ohte kogemuslugude kaudu. Igas saates/artiklis käsitleti erinevat tootmissuunda. Häälingute elluvija muude tööohustuste tõttu on seeria teadmata ajaks pausil. Taskuhäälingud on letavad pikk.ee postitustena ning veebis <https://teabesalv.pikk.ee/digiakadeemia/taskuhaalingud/>

Loomakasvatuse valdkonnas esimesel poolaastal ÜhendPIP-2 raames ei lõpetatud ühegi tegevuse korraldamist. Algas tegevuste kavandamine teiseks poolaastaks. Osa loomakasvatuse teemadest on tellitud ÜhendPIP-1 horisontaalse valdkonna nimekirjas ka 2023. aasta teisel poolaastal.

Mahemajanduse valdkonnas esimesel poolaastal ÜhendPIP-2 raames ei lõpetatud ühegi tegevuse korraldamist. Algas tegevuste kavandamine teiseks poolaastaks. Osa mahemajanduse teemadest on tellitud ÜhendPIP-1 horisontaalse valdkonna nimekirjas ka 2023. aasta teiseks poolaastaks. Valdkonna tegevuste elluviimist mõjutab ÜPP mahepõllumajanduse toetuse sekkumise korraldus, mille tulemusena mitmed senised mahetootjad muudavad oma tootmispraktikaid.

Taimakasvatuse valdkonnas esimesel poolaastal ÜhendPIP-2 raames ei lõpetatud ühegi tegevuse korraldamist. Algas tegevuste kavandamine teiseks poolaastaks.

Toidu ja toiduohutuse valdkonnas toimub selle raamlepingu raames vaid üksikuid tegevusi, sest enamik on kavandatud eelmises raamlepingus.

Ühistegevuse valdkonnas esimesel poolaastal ÜhendPIP-2 raames ei lõpetatud ühegi tegevuse korraldamist. Algas tegevuste kavandamine teiseks poolaastaks.

Põllumajanduspoliitika valdkonnas esimesel poolaastal ÜhendPIP-2 raames ei lõpetatud ühegi tegevuse korraldamist. Algas tegevuste kavandamine teiseks poolaastaks. Osa ÜPP teemadest on tellitud ÜhendPIP-1 raames ka 2023. aasta teiseks poolaastaks.

Programmi tulemuslikkuse analüüs

Esimese poolaasta tegevusi oli minimaalselt hankelepingu allkirjastamise viibimise tõttu ja seega esitatakse sisuline tulemuslikkuse analüüs edaspidi, 2023. aasta peale kokku. Allpool väljavõtteid pakkumusega koos esitatud programmi näidislahendusest.

Sihtrühma vajaduste kaardistamine

Kooskõlas tehnilise kirjelduse punktiga 2.3 järgib jälgib ja hindab konsortsium programmi vältel sihtrühma vajadusi, sh küsib tagasisidet, selgitab välja ettevõtjate ja organisatsioonide tähelepanekuid teadmussiirde vajaduste kohta, jälgib rakenduslike uuringute tulemusi jmt.

Sihtrühmade vajadusi kaardistatakse järgmiselt:

- 1) ühistäitjate tavapärase töö käigus kogunenud küsimuste ja arvamuste analüüs;
- 2) osalejate vastused tagasiside küsimustele ning tegevuste elluviijate (sh lektorite) tagasiside sündmuste käigus esitatud küsimustest ja arvamustest ning hoiakutest;
- 3) programmi juhtkogu ja nõukogude liikmete ettepanekud teemade ja tegevuste kohta;
- 4) ühistäitjate poolt regulaarselt kogutav teave.

Vajaduste kaardistamise käigus hinnatakse pidevalt, kas ootuseid on võimalik rahuldada projekti käigus või tuleb ettepanekud suunata edasi. Piirkondlikelt organisatsioonidelt koguneb muhulgas vajadus viia programmi tegevusi ellu koostöös maakondliku organisatsiooniga.

Riigihangete 222076 ja 257107 ning ka muude korralduste raames kogutud sihtrühma vajadused ja tegevuste ettepanekud (sh otsustuskogudes arutatud, kuid tellimusse mitte-jõudnud ettepanekud) koondatakse projekti meeskonna poolt ühte virtuaalsesse andmebaasi. Senine vajaduste andmestik on väljendatud poolaasta- ja aasta-arannetes hajusalt ning sisaldab piiratud ulatuses analüütilist koondvaadet. Ühtne interaktiivne andmebaas võetakse kasutusele juba 2024. aasta tellimuse ettepaneku koostamiseks ning rakendatakse edaspidi ÜPP strateegiakava järgmiste sekkumiste jaoks.

Organisatsioonide kaasamine

Ühistäitjate abil on olulised teadmussiirdes aktiivsed organisatsioonid kaasatud.

Juhtkogu ja nõukogude kaudu kaasati programmi elluviimise mitmed eriala- ja esindusorganisatsioonid, teadus- ja arendusasutused ning maamajanduskool. Valdkondade sidusust hoiab osade esindajate kaasatus mitmesse valdkondlikku nõukogusse ning teabe jagamine kõigis programmi nõukogudes arutatu kohta.

Siiski kavandatakse täiendavat eriala-, esindus- ja muude organisatsioonidega (sh asutuste) konsulteerimist tegevuste praktilisse elluviimisesse ning vajaduste väljendamisse.

AKIS kontseptsiooni rakendamine

Programmi elluviimise käigus tuleb jälgida põllu- ja maamajandusliku teadmussiirde ja innovatsiooni terviksüsteemi **(AKIS) kontseptsiooni** (illustreeriv joonis koostatud Euroopa Komisjoni materjalide põhjal¹).

Rahvusvahelist mõistet AKIS kasutatakse teabelevi korralduse kirjeldamiseks – kuidas inimesed ja organisatsioonid teatud riigis või piirkonnas omavahel suhtlevad. ÜPP strateegiakava raames plaanitud AKIS keskuse² tegevus hõlmab lisaks sihtrühmale suunatud tegevuste korraldamisele (nõuanne, koolitused, materjalid) ka erinevaid AKIS osalisi kokku toovad koostöötegevusi (nt innovatsioonikoostöö).

ÜhendPIPi terve olemus järgib AKIS kontseptsiooni. Erinevaid 7 märksõnaga kirjeldatud AKIS osalisi esindavad nii ühistäitjad, juhtkogusse ja nõukogudesse kaasatud isikud kui ka tegevustest osavõtjaid.

Pakkumises oli kavandatud korraldada 2023. aasta suvel korraldada kõigi nõukogude liikmete ühine füüsiline kokkusaamine. Eesmärgiga arutada kogu teadmussiirde korraldust ning kokkupuutepunkte. Selline kokkusaamine ja laiem arutelu on jätkuvalt kavas, kuid võrreldes pakkumuse esitamisega 2023. aasta jaanuaris on olukord muutunud (Hankelepingu vormistamiseks tuli korraldada nõukogude ühisistung veebis 11. mail, METK nimetati AKIS tegevuskava elluvijaks 30. mail³) ja kokkusaamine toimub sügisel.

Ühistäitjate senise tegevuse arusaamised:

- sihtrühma tegelike vajaduste teadasaamiseks tuleb käia nende jaoks korraldatud infopäevadel, koolitustel jne ning inimestega suhelda. Tagasiside küsimustikesse ei anta viisakusest või ajapuudusest tihti sisukat või kriitilist hinnangut. Sündmustel kohal käimine suurendab ka usaldust programmi elluvijate vastu. Lisaks korraldatavatel tegevustel osalemisele tuleb tagasiside ja vajadustega tegeleda ka spetsiifiliselt seirele keskendudes (andmeanalüüs, intervjuud jm);
- kontaktid ja koostöökohad kujunevad välja alles infopäevade (koolituste vm) tsükli, mitmepäevastel või maakondades toimuvatel sündmustel. Ühekordselt toimuvad sündmused on väga vajalikud, kuid programmiline kommunikatsioon toob suurema kasu. AKIS raames on vajalik kommunikatsiooni teadlik korraldamine (hanke täitmise piiratud ajalises raamis ja eriti ühikhindade rakendamise tõttu selle hanke raames kommunikatsiooniküsimust põhjalikult lahendada ei ole võimalik);
- suurte tulevikuväljakutsete adresseerimiseks on vajalik pikaajaline strateegilise AKIS arengukava väljatöötamine. Põhimõtteliste mõttemallide seadmise algjärgus keskenduvad ettevõtjad enamasti väga selgetele üksikutele sõnumitele (taimekaitsevahendite kasutamist tuleb vähendada) ning praktikate muutumine on pikaajaline protsess (keskmise piimavalgu- ja rasvaprotsendi muutus

¹ EU SCAR AKIS (2019), [Preparing for Future AKIS in Europe](#). Brussels, European Commission. Lk 25

² AKIS tegevuskava kaudu rakendatakse ÜPP strateegiakava sekkumist põllumajanduse teadmussiirde- ja innovatsioonisüsteemi arendamise toetus. <https://www.pikk.ee/valdkonnad/akis/>

³ Teadmussiirde tegevuste korraldamine alates 2024/2025 toimub ÜPP strateegiakava raames AKIS sekkumise kaudu järkjärgult, arvestades teadmussiirde programmide (222076, 257107 ja 210263) ning nõustajate järelkasvuprogrammi riigihangete lõppemisi.

eeldab tootjate valmisolekut). Strateegilist teabe pakkumist tuleb rakendada koostöös erinevate organisatsioonidega ja arvestades sihtrühma eestkõnelejaid mitmete aastate vältel.

Pakkumuse esitajad saavad selle ja eelmise teadmussiirde projekti kogemust kasutada strateegiakava väga erinevates töörühmades ning praktilisel elluviimisel.

Ettepanekud tegevuste tellimiseks

Konkreetsed ettepanekud 2024. aasta tegevuste tellimuseks tehakse koostöös nõukogudega ning arvestades seniste teadmussiirde programmide kogemust. Tellimuse ettepaneku koondamisel lähtutakse sihtrühmade vajaduste koondamise kohta kirjutatud põhimõtetest (sh vajaduste kogumine terve aasta vältel).

Järgmise perioodi tegevused

Programmi plaanikohane kestus on kuni 30. juunini 2025 (nii raamlepingu kui viimase hankelepingu kehtivus). Raamlepingut viiakse ellu iga-aastaste hankelepingute (tellimuste viisi)2023. aasta hankelepingu tegevused planeeriti valdavalt teise poolaastasse, arvestades eelmise riigihanke lõppemist.

Tabel 2. 2023. aastaks kinnitatud tegevused

Valdkond	Tellitud ühik	Teema	Kogus, märkmed
Aiandus	Infopäev	Katmikiaianduse tehnoloogiad	1 tk
	Infopäev	Aianduskultuuride sordid ja kasvatustehnoloogiad	1 tk
	Esitlustegevused	Aedmustika- ja hariliku vaarika viljade säilitamine Vaarikasortide saagikus ja talvekindlus	2 esitluspäeva (EMÜ)
Digipööre	Konverents	Digipööre Eesti maamajandused	1 tk,
	Infopäev	Agrorobotika Agrorobotika näited Süsinikupõllunduse kaubandus Digitaliseerimine maamajanduses	4 +1 (ettevõttes) infopäeva tsükkel 1 ettevõttes, 1 välislektoriga
	Täienduskoolitus	Piimakarja tervise- ja heaoluandmete kasutamine karjaterviseprobleemide ennetamiseks	1 tk, koostöös veterinaaride ja EPJ
	Õpiring	Farmi-tööstuse-riigi koostöö digitaliseerimisel	1 tk, EMÜ
	Süsteem	Taimekaitse monitooringusüsteemi haldamine, poolaasta	METK
Horisontaalne	Infopäev	Töötavishoid, ergonoomika ja töökeskkond Töötavishoid ja tööohutus põllumajanduses (ettevõttes)	2 infopäeva,
	Infopäev ja salvestus	Põllumajanduse telgitagused, farminar	1 tk (ÜhendPIP-1 raames 1 veel)
	Infopäev	Taastuenergia lahendused	1 tk välislektoriga
	Infopäev	Raha juhtimine, finantskirjaoskus	1 tk
	Infopäev	Inimeste juhtimine	2 tk
	konverents	Metsandusfoorum Lihafoorum	2 tk
	Artiklid	Artiklid ajakirjas „Tark Talu” Artiklid veebis ja EPKK uudiskirjas Infoleht Põllumajanduskoja Euroopa Teataja	3 tk 5 tk 2 tk

Valdkond	Tellitud ühik	Teema	Kogus, märkmed	
	Taskuhääling	Põllult taldrikule	4 episoodi	
	Videoloeng	Põllumajandusmaastike elurikkus	1 tk	
Loomakasvatus	Konverents	Lihaveisekasvatuse konverents Lamba- ja kitsekasvatavate konverents	1 tk 1 tk	
	infopäev	Loomakasvatuse tehnoloogiad Majandusliku tasuvuse parandamine söötmisel Uuemad arengud söötmisel, põllumajandusloomade aretus	1 tk 1 tk 2 tk	
	Infopäev	Bioohutus veisefarmis Põllumajandusloomade heaolu	1 tk 2 veebis, 2 ettevõttes	
	Õppereis Eestis	Põllumajandusloomade kasvatavate külastused	4 reisi	
	koolitus	Farmitöötaja ja loomade heaolu Veiste tervis ja heaolu	1 tk 1 tk	
	koolitus	Põllumajandusloomade transport vastavalt loomakaitsenõuetele, pädevuskoolitus Põllumajandusloomade tapatoimingute pädevuskoolitus	1 tk 1 tk	
	infokiri	Perioodiline elektrooniline Lihainfo Perioodiline elektrooniline Piimainfo	Poolaasta poolaasta	
	Videofilm	Lihaveisekasvatus (rohumaad)	1 tk	
	Mahemajandus	Infopäevad	Mahetaimekasvatus, -loomakasvatus, mahemajandus	8 veebis või koha 5 välislektoriga 10 ettevõttes
		Õppereisid ja ettevõtte külastused Eestis	Maheloomakasvatus, kahepäevane Mahetaime- või loomakasvatus, ühepäevane	2 tk 4+1 tk
Õppereis välisriiki		Maheloomakasvatus	3 tk	
Õpiring		Mahetaimekasvatus	1 tk	
Materjalid		Teabeleht, trükitult tõlketööd	1 tk Erinevad, 30 lk	
Videofilm		Maheloomakasvatus – mahemesindus ja mahelambakasvatus	2 tk	
Videoloeng		Mahetaime- ja loomakasvatus, mahemajandus	5 tk	
Põllumajandus- poliitika	infopäev	Maapiirkonnas ettevõtjalase teadlikkuse tõstmine EL tähised ja kvaliteedikavad Kriisijuhtimine elutähtsa teenuse osutajatele	1 tk 1 tk 2 päeva	
	infopäev	Keskkonnasõbraliku majandamise toetus	3 tk	
	Konverents	Mullapäev ja selle salvestus või ülekanne	1 tk	
	koolitus	Lihaveisekarjade karjaterviseprogrammid	Pool 260h õppest	
	õppereis	Maapiirkonna tegevused väljaspool põllumajandust	1 tk	
	Esitlustegevused	Künnivõistlus Säreveres Noorte künnivõistlus Olustveres	1 tk 1 tk	
	Infopäev	Maaparanduse toetus	1 tk	
	Materjal	Maaparanduse brošüür kraavi korrastamisest	1 tk, illustreeriv	
Taimekasvatus	Konverents	Teraviljafoorum Viljelusvõistlus Taimekaitse Põllumajandus ja keskkond	1 tk 1 tk 1 tk, hübriid 1 tk, hübriid	
	infopäev	Kapsanuuter Kartulikasvatus Integreeritud taimekaitse rakendamine Mullaviljakuse parandamine	2 tk 1 tk, salvestusega 2 tk 1 tk	
	infokiri	Perioodiline elektrooniline Teravilja- ja õlikultuuride info Perioodiline elektrooniline Euronext börs	Poolaasta Poolaasta	
	Artiklite kogumik	Põllumajandus ja keskkond	1 tk	
	Videofilm	Mullamissiooni toetavad videod (turvasmuld, kompost)	2 tk	

Valdkond	Tellitud ühik	Teema	Kogus, märkmed
Toit ja toiduohutus	infopäev	Uuringud, koostöö teadusasutustega	1 tk
	konverents	Tasakaalustatud toitumise konverents	1 tk
	koolitus	Lisaained toidus	1 tk
		Toidutööstuse tootmisjääkide väärindamine Toiduhügieen ja -ohutus, keskaste	1 tk 1 tk
Ühistegevus	Infopäev	Biojäätmete väärindamise koostöömudelid	1 ettevõttes
		Biojäätmiete ja kõrvalsaaduste ühine väärindamine	1 ettevõttes
		Hoiu-laenuühistute omapärad ja kasulikkus	1 ettevõttes
		Kogukonnaenergeetika	1 tk
	õpiring	Lihatootjate koostöö õpiring	1 tk
Taskuhääling	Koostöö kogemusnäited	4 tk	

Tegevuste nimekiri on avaldatud veebis: <https://www.pikk.ee/valdkonnad/teadmussiirde-pikaajalised-programmid/uhendpip/uhendpipi-tegevused/>.

Kavandatud kohtumised

Kõigi otsustuskogude ühine istung on kavandatud septembri lõppu füüsilise kokkusaamisena.

Hiljemalt novembris 2023. a toimuvad valdkondlike nõukogude ja juhtkogu istungid tellimuse kavandamiseks ja otsustamiseks. Enne valdkondade nõukogude istungit toimuvad ühispakkujate arutelud tellimuse ettepanekute kaalumiseks (soove on alati rohkem kui võimalusi tegevuste korraldamiseks). Valdkondade nõukogude istungid kavandatakse selliselt, et juhtkogule on võimalik tutvustada juba valdkondades tehtud otsuseid. Istungite korraldamisel arvestame, et Tellimus tuleb Hankijale esitada 1. detsembriks ning otsuste protokollide vormistamiseks on oma mõistlik aeg.

Jaanuaris 2024 toimub programmi juhtkogu poolt kalendriaasta tegevuste elluviimise aruande kinnitamine.

Ühistäitjate organisatsioonide üldkoosolekud toimuvad kaks korda aastas.

Tagasiside Tellijale

Raamlepingu alusel oleks Hankeleping sõlmitava koos, kuid venis Tellija nõudmise tõttu korraldada tellimuse otsustamine juhtkogu ja nõukogude poolt (ehkki tegevuste nimekiri tuli esitada juba pakkumuse käigus ning see nimekiri pidi olema esimese hankelepingu sõlmimise aluseks). **Venimise** tõttu vähendati pakkumusega kavandatud tegevuste hulka.

Täienduskoolituste, õpiringide ja ettevõtete külastuste puhul **takistab abikõlblike osalejate piirang** teemast ja koolituse sisust huvitunutel osalemist ning tekitab mitteabikõlblike osalejate pahameelt tegevuse elluviija vastu. Olukorras, kus osaleja soovib või saab jälgida üksikuid osi terve päevast, ei ole veebis lühiajalise osalemise tõttu (vähem kui 3 ak tundi) see osaleja abikõlblik tegevuse elluviija jaoks. Täname PRIA menetlejaid senise mõistliku ja paindliku lahenduse eest.

Erinevate toetuste puhul kohustuslikest koolitustest osavõtjate andmete kandmine PRIA andmebaasi toimub käsitsi. Senini on välja arendamata lahendus, mis võimaldaks **üritustel osalemise andmed**

importida PRIA andmebaasi Excel failina. Vajadus on eriti kriitiline, arvestades toetuste süsteemi muutmist **KSM** ehk keskkonnasõbraliku majandamise sekkumise kontekstis, kus mõjutatud isikute hulk on suur ning osalejate nimekirjad on mahukad.

Taimekaitse monitooringusüsteemi esitlemine on selle hanke osa ministri käskkirja kohaselt. Siiski peaks süsteemi haldamine ja integreerimine suurandmete süsteemiga olema riikliku prioriteediga strateegiline otsus, mitte teadmiste omandamise ressursse kulutav tegevuse liik.

Suur osa infovahetust toimub elektrooniliste kanalite vahendusel, kuid e-õppe keskkondade rakendamiseks on vajalik just sellele formaadile sobiva teabe koondamine või valmistamine. Teadmussiirde ja teavituse toetuse üks kohustustest toetuse saajale on erinevate teabematerjalide esitamine Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile, kellel on õigus korraldada selle teabe tasuta avaldamine (§ 18 lõige 3 punkt 2). Ministeeriumis tuleks kontrollida, kas määruse nõue on korrektset täidetud ning saata materjalid teabesalves avaldamiseks METKile.

Lisa 1: Kogude koosseisud

Teadmussiirde programmi juhtkogu

1. Eesti Maaülikool – Aret Vooremäe;
2. Eesti Noortalunikud – Kaja Piirfeldt;
3. Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda – Ants Noot;
4. Eesti Toiduainetööstuse Liit – Sirje Potisepp, Valdis Noppel, Veljo Ipits;
5. Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu – Tanel-Taavi Bulitko, Jane Mättik;
6. Eestimaa Talupidajate Keskliit – Kerli Ats;
7. Maaelu Teadmuskeskus – Pille Koorberg, Marko Kass;
8. Maaeluministeerium – Hendrik Kuusk;
9. Maaeluministeerium – Siim Tiidemann;
10. Mahepõllumajanduse Koostöökogu – Merit Mikk;
11. Põllumeeste ühistu KEVILI – Olav Kreen.

Maaviljeluse nõukogu

1. Aiandusklaster MTÜ – Triin Luksepp;
2. Baltic Agro AS – Indrek Teder;
3. MTÜ Liivimaa Lihaveis – Airi Külvet;
4. Eesti Maaülikool – Toomas Tõrra, Ulvi Moor;
5. Eesti Noortalunikud – Karl Aru;
6. Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda – Ants Noot;
7. Eestimaa Talupidajate Keskliit – Kalle Hamburg;
8. Kindel Käsi OÜ – Helen Kaskema;
9. Maaelu Teadmuskeskus – Ain Lepik, Agra Univer;
10. Maaeluministeerium – Renata Tsaturjan, Tarvo Järve
11. Mahepõllumajanduse Koostöökogu – Airi Vetemaa;
12. Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool – Meriliis Villems;
13. Põllukultuuride Klaster MTÜ – Roosi Soosaar;
14. Põllumajandus- ja Toiduamet – Marika Arula, Riina Pärtel;
15. Põllumeeste ühistu KEVILI – Meelis Värnik;
16. Rannu Seeme OÜ – Madis Ajaots.

Loomakasvatuse nõukogu

1. Eesti Lamba- ja Kitsekasvatavate Liit – Ell Sellis;
2. Eesti Lihaveisekasvatavate Selts – Kristjan Reino;
3. Eesti Linnukasvatavate Selts – Janek Prits, Liina Elken;
4. Eesti Maaülikool – Kristina Marran;
5. Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda – Meeli Lindsaar;
6. Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu – Tanel-Taavi Bulitko;
7. Eesti Tõusigade Aretusühistu – Ulve Märtsen, Anu Hellenurme;
8. Eestimaa Talupidajate Keskliit – Karoliina Post;
9. Maaelu Teadmuskeskus – Marko Kass;
10. Maaeluministeerium – Liina Jürgenson, Kadri Kaugerand;
11. Mahepõllumajanduse Koostöökogu – Merit Mikk;

12. Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool – Marika Oeselg;
13. Piimaklaster MTÜ – Hardi Tamm;
14. Põllumajandus- ja Toiduamet – Leone Kotkas.

Mahemajanduse nõukogu

1. Eesti Lamba- ja Kitsekasvatajate Liit – Ell Sellis;
2. Eesti Lihaveisekasvatajate Selts, MTÜ Liivimaa Lihaveis – Airi Külvet;
3. Eesti Maaülikool – Elen Peetsmann;
4. Eesti Mahepõllumajanduse Sihtasutus – Airi Vetemaa;
5. Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda – Kaisa Vahtmäe;
6. Eesti Toiduainetööstuse Liit, AS Salvest – Triin Kõrgemaa;
7. Eestimaa Talupidajate Keskliit – Jaan Kiider;
8. Maaelu Edendamise Sihtasutus – Lilia Kulli;
9. Maheklaster MTÜ – Ander Konks;
10. Mesinduskogu, Eesti Mahemesinikud MTÜ – Aivar Raudmets;
11. Maaelu Teadmuskeskus – Karli Sepp, Merili Toom;
12. Maaeluministeerium – Marika Ruberg;
13. Mahepõllumajanduse Koostöökogu – Merit Mikk;
14. OÜ Wilawander – Krista Kanniste;
15. Põllumajandus- ja Toiduamet – Karin Zereen;
16. TÜ Wiru Wili, Tammistu Agro – Tauno Tattar;
17. Äntu mõis OÜ, Sirloin OÜ – Lauri Bobrovski.

Toiduohutuse nõukogu

1. AS HKScan – Priit Dreimann;
2. AS Salvest – Veljo Ipits;
3. Eesti Leivaliit – Uno Kaldmäe;
4. Eesti Maaülikool – Kristina Marran;
5. Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda – Meeli Lindsaar;
6. Eesti Toiduainetööstuse Liit – Sirje Potisepp;
7. Eestimaa Talupidajate Keskliit – Annemari Polikarpus;
8. Maaelu Teadmuskeskus – Reve Lambur;
9. Maaeluministeerium – Anneli Tuvike;
10. Mahepõllumajanduse Koostöökogu – Airi Vetemaa;
11. Nordmilk OÜ – Ülo Kivine
12. Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool – Edgar Lepman;
13. Põllumajandus- ja Toiduamet – Svetlana Jankovenko;
14. Riigi Laboriuuringute ja Riskihindamise Keskus – Toomas Kramarenko, Mari Reinik.